

23.09.2013

Ryj/1

§ 1016

Lausunto Uudenmaan ELY-keskuksen tienpidon ja liikenteen suunnitelmasta 2014 - 2017

HEL 2013-008615 T 08 00 01

Päätös

Kaupunginhallitus päätti antaa Uudenmaan ELY-keskukselle tienpidon ja liikenteen suunnitelmasta 2014 – 2017 seuraavan lausunnon:

Yleisiä huomioita

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tienpidon ja liikenteen suunnitelmassa 2014 – 2017 esitetyt tienpidon keskeiset linjaukset ovat oikeansuuntaiset. Pääpaino on rakennetun tiestön hoidossa ja ylläpidossa tienkäyttäjien päivittäisten kulkuedellytysten ja turvallisuuden varmistamiseksi.

Helsingin kaupunki on jo useiden vuosien ajan kiinnittänyt lausunnoissaan huomiota tienpidon rahoitustasoon, joka ei vastaa Uudenmaan ELY-keskuksen toiminta-alueen tienpidon tarpeita. Valtion yhä niukemmat rahoitusmahdollisuudet aiheuttavat sen, että useat liikennejärjestelmän kannalta välttämättömät investoinnit uhkaavat jäädä toteutumatta tai siirtyvät pitkälle tulevaisuuteen. Valtion investointiohjelmia olisi syytä tehdä pitemmällä aikajänteellä, mikä vähentäisi epävarmuutta koko seudun maankäytön ja liikenteen suunnitelmia tehtäessä. Lisäksi pääkaupunkiseudun osuutta koko maan tieverkon rahoituksesta tulee lisätä, jotta päivittäinen liikennöitävyys ja alueen elinvoima turvataan ja siten edistetään kansantaloudellisesti merkittävän työssäkäyntialueen kehittymistä.

Helsingin kaupunki on jo aikaisemmissa lausunnoissaan kiinnittänyt huomiota tapaan, jossa kuntien edellytetään yhä enenevässä määrin osallistuvan tiehankkeiden rahoitukseen. Voimassa olevan työnjaon mukaan valtio vastaa yleisten teiden parantamishankkeiden rahoituksesta ja kunnat katujen ja kaavateiden rahoituksesta. Maankäytön kehittäminen yhdyskuntarakenteen kannalta tiiviisti ja keskeisten yhteyksien varten on kestävä yhdyskuntarakenteen kehittämisen kannalta johtava periaate, johon valtio on mm. MAL - aiesopimuksessa sitoutunut. Valtion tulee omalta osaltaan luoda edellytykset kaupunkien maankäytön tiivistämiselle (esim. Kuninkaantammi ja Myllypuro) varmistamalla liikennehankkeiden valtionrahoitus.

ELY -keskuksen toimesta toteutettavilla liikenneväylien parantamisinvestoinneilla ei pystytä merkittävästi vaikuttamaan

23.09.2013

Ryj/1

kuljetusten toimivuudelle asetettuihin pitkän aikavälin tavoitteisiin. Myöskään alueellista kilpailukykyä ja elinvoimaa merkittävästi tukevia hankkeita ei suunnitelmaan sisälly. Siten suunnitelmassa esitetyillä toimilla ei juurikaan voida vastata MAL -aiesopimuksen tarkoituksena olleisiin Helsingin seudun toimivuuden ja kilpailukyvyyn vahvistamisen tavoitteisiin.

Hankkeet

Valtioneuvoston liikennepoliittiseen selontekoon sisältyvät, hallituskaudella 2012 - 2015 Helsingin alueelle sijoittuvat investointihankkeet ovat tarpeellisia ja kiireellisiä. Hankkeista kuitenkin puuttuu useita kaupungin ja valtion yhteisiä parantamishankkeita, jotka tulisi toteuttaa lähivuosina. Liikennepoliittisen selonteon 2012 mukainen voimakas panostus raideliikenteen kehittämiseen ei kevennä tieverkon kehittämistarpeita ainakaan lyhyellä aikavälillä.

Suunnitelmaan sisältyvä Kehä I:n Kivikontien eritasoliittymän rakentaminen käynnistyy kaupungin rahoittamana meluntorjunnan osalta 2013 ja muilta osin näillä näkymin 2014. Hanke on merkittävä myös joukkoliikenteen edistämisen näkökulmasta. Kehä I:n lisäkaistojen toteutus välillä Espoon raja Vihdintie sekä Hämeenlinnanväylän eritasoliittymän I-vaihe alkavat näillä näkymin 2015 - 2016. Kehä I on pääkaupunkiseudun pahimmin ruuhkautuva ja erittäin onnettomuusaltis maantie. Kehä I:n kehittäminen myös jatkossa on koko seudun liikennejärjestelmäkannalta erittäin tärkeää.

MAL -aiesopimuksen mukaisten pienten kustannustehokkaiden hankkeiden (ns. KUHA -hankkeiden) Helsinkiin sijoittuvista hankkeista suunnitelmassa on mainittu ainoastaan Vihdintien parantaminen välillä Haaga- Kehä III, I-vaihe. Hanke on erittäin kannatettava, koska sillä parannetaan erityisesti bussiliikenteen sujuvuutta Vihdintien suunnassa..

KUHA -hankkeiden toteuttamisohjelma on tarkistettava ohjelmoinnin ja suunnittelun osalta viivytyksittä, jotta se voidaan toteuttaa tavoiteaikataulun mukaisesti.

Seuraavat maanteille sijoittuvat hankkeet, joita ELY-keskuksen tienpidon ja liikenteen suunnitelmaan ei sisälly, tulisi käynnistää suunnitelmakaudella 2014 - 2017:

- Jokeri 2: Tuusulanväylän/Yhdyskunnantien vaihtopysäkit. Linja aloittaa liikennöinnin syksyllä 2015 ja linjan houkuttelevuuden kannalta on ensiarvoisen tärkeää, että heti linjan aloittaessa, kun linjalla on uutuusarvoa ja sitä markkinoidaan voimakkaasti, myös vaihtoyhteydet Tuusulanväylän bussiliikenteeseen toimivat hyvin.

- Hämeenlinnanväylä välillä Kannelmäki Kaivoksela, linja-autokaistat ja melusteet. Bussiliikenteen sujuvuudesta ja luotettavuudesta ruuhkautuvalla säteittäisellä väylällä on erittäin tärkeää huolehtia.
- Hämeenlinnanväylä, Kuninkaantammen eritasoliittymä. Valtion tulee osaltaan luoda edellytykset kaupunkien maankäytön tiivistämiselle (kuten Kuninkaantammen kaupunginosan rakentaminen), mihin myös useissa valtion strategisissa asiakirjoissa kehoitetaan.
- Kehä I:n ja Myllypurontien eritasoliittymä. Liittymän parantamisella saavutettavat liikenteen sujuvuushyödyt suhteessa kustannuksiin ovat seudun hankkeista parhaimmat. Myös liikenneturvallisuushyödyt ovat merkittävät.
- Lahdenväylä, Koskelantien liittymä ja länsipuolen rampit. Itäpuolen rampit on jo toteutettu ja myös länsipuolen rampit on syytä toteuttaa suunnitelmien mukaisesti.
- Lahdenväylä Jakomäen pohjoisosan kohdalla. Hanke on kaupungin puolelta osittain etenemässä mm. ylijäämämaiden sijoituksella.
- Maanteiden meluntorjuntahankkeet. Valtion väylien meluntorjuntahankkeet ovat vuosi vuodelta siirtyneet eteenpäin. Patoutunut tarve liikennemelusta aiheutuvan haitan vähentämiseksi on huomattava. Kiireellisiä ovat mm. Kehä I Sepänmäen kohdalla, Lahdenväylä Jakomäen pohjoisosan kohdalla sekä Porvoonväylä Jakomäen kohdalla.

Edellä esitettyjen hankkeiden toteutuksesta tulisi ehdottomasti saada varmuus hyvissä ajoin. Helsingin kaupunki osaltaan varautuu talousarviossaan ja - suunnitelmissaan yhteishankkeisiin sovittavan kustannusjaon mukaisesti.

Edellä mainittujen lisäksi ELY-keskuksen tulisi varautua seuraavan kymmenvuotiskauden aikana ainakin seuraavien liikenteellisesti merkittävien hankkeiden käynnistämiseen:

- Kehä I/Itäväylän eritasoliittymä
- Länsiväylän parantaminen ja Koivusaaren eritasoliittymä
- Hakamäentien jatkeiden alustava yleissuunnitelma ja YVA.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

23.09.2013

Ryj/1

Liitteet

- 1 Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kirje
- 2 Tienpidon ja liikenteen suunnitelma 2014 - 2017
- 3 Ylläpidon hankkeet suunnitelmakaudella 2014 - 2017

Otteet

Ote

Uudenmaan ELY-keskus

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäne antaa Uudenmaan ELY-keskukselle tienpidon ja liikenteen suunnitelmasta 2014 – 2017 seuraavan lausunnon:

Yleisiä huomioita

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tienpidon ja liikenteen suunnitelmassa 2014 – 2017 esitetyt tienpidon keskeiset linjaukset ovat oikeansuuntaiset. Pääpaino on rakennetun tiestön hoidossa ja ylläpidossa tienkäyttäjien päivittäisten kulkuedellytysten ja turvallisuuden varmistamiseksi.

Helsingin kaupunki on jo useiden vuosien ajan kiinnittänyt lausunnoissaan huomiota tienpidon rahoitustasoon, joka ei vastaa Uudenmaan ELY-keskuksen toiminta-alueen tienpidon tarpeita. Valtion yhä niukemmat rahoitusmahdollisuudet aiheuttavat sen, että useat liikennejärjestelmän kannalta välttämättömät investoinnit uhkaavat jäädä toteutumatta tai siirtyvät pitkälle tulevaisuuteen. Valtion investointiohjelmia olisi syytä tehdä pitemmällä aikajänteellä, mikä vähentäisi epävarmuutta koko seudun maankäytön ja liikenteen suunnitelmia tehtäessä. Lisäksi pääkaupunkiseudun osuutta koko maan tieverkon rahoituksesta tulee lisätä, jotta päivittäinen liikennöitävyys ja alueen elinvoima turvataan ja siten edistetään kansantaloudellisesti merkittävän työssäkäyntialueen kehittymistä.

Helsingin kaupunki on jo aikaisemmissa lausunnoissaan kiinnittänyt huomiota tapaan, jossa kuntien edellytetään yhä enenevässä määrin osallistuvan tiehankkeiden rahoitukseen. Voimassa olevan työnjaon mukaan valtio vastaa yleisten teiden parantamishankkeiden rahoituksesta ja kunnat katujen ja kaavateiden rahoituksesta. Maankäytön kehittäminen yhdyskuntarakenteen kannalta tiiviisti ja keskeisten yhteyksien varten on kestävä yhdyskuntarakenteen kehittämisen kannalta johtava periaate, johon valtio on mm. MAL - aiesopimuksessa sitoutunut. Valtion tulee omalta osaltaan luoda edellytykset kaupunkien maankäytön tiivistämiselle (esim.

Kuninkaantammi ja Myllypuro) varmistamalla liikennehankkeiden valtionrahoitus.

ELY -keskuksen toimesta toteutettavilla liikenneväylien parantamisinvestoinneilla ei pystytä merkittävästi vaikuttamaan kuljetusten toimivuudelle asetettuihin pitkän aikavälin tavoitteisiin. Myöskään alueellista kilpailukykyä ja elinvoimaa merkittävästi tukevia hankkeita ei suunnitelmaan sisälly. Siten suunnitelmassa esitetyillä toimilla ei juurikaan voida vastata MAL -aiesopimuksen tarkoituksena olleisiin Helsingin seudun toimivuuden ja kilpailukyvyyn vahvistamisen tavoitteisiin.

Hankkeet

Valtioneuvoston liikennepoliittiseen selontekoon sisältyvät, hallituskaudella 2012 - 2015 Helsingin alueelle sijoittuvat investointihankkeet ovat tarpeellisia ja kiireellisiä. Hankkeista kuitenkin puuttuu useita kaupungin ja valtion yhteisiä parantamishankkeita, jotka tulisi toteuttaa lähivuosina. Liikennepoliittisen selonteon 2012 mukainen voimakas panostus raideliikenteen kehittämiseen ei kevennä tieverkon kehittämistarpeita ainakaan lyhyellä aikavälillä.

Suunnitelmaan sisältyvä Kehä I:n Kivikontien eritasoliittymän rakentaminen käynnistyy kaupungin rahoittamana meluntorjunnan osalta 2013 ja muilta osin näillä näkymin 2014. Hanke on merkittävä myös joukkoliikenteen edistämisen näkökulmasta. Kehä I:n lisäkaistojen toteutus välillä Espoon raja Vihdintie sekä Hämeenlinnanväylän eritasoliittymän I-vaihe alkavat näillä näkymin 2015 - 2016. Kehä I on pääkaupunkiseudun pahimmin ruuhkautuva ja erittäin onnettomuusaltis maantie. Kehä I:n kehittäminen myös jatkossa on koko seudun liikennejärjestelmäkannalta erittäin tärkeää.

MAL -aiesopimuksen mukaisten pienten kustannustehokkaiden hankkeiden (ns. KUHA -hankkeiden) Helsinkiin sijoittuvista hankkeista suunnitelmassa on mainittu ainoastaan Vihdintien parantaminen välillä Haaga- Kehä III, I-vaihe. Hanke on erittäin kannatettava, koska sillä parannetaan erityisesti bussiliikenteen sujuvuutta Vihdintien suunnassa..

KUHA -hankkeiden toteuttamisohjelma on tarkistettava ohjelmoinnin ja suunnittelun osalta viivytyksittä, jotta se voidaan toteuttaa tavoiteaikataulun mukaisesti.

Seuraavat maanteille sijoittuvat hankkeet, joita ELY-keskuksen tienpidon ja liikenteen suunnitelmaan ei sisälly, tulisi käynnistää suunnitelmakaudella 2014 - 2017:

- Jokeri 2: Tuusulanväylän/Yhdyskunnantien vaihtopysäkit. Linja aloittaa liikennöinnin syksyllä 2015 ja linjan houkuttelevuuden kannalta on ensiarvoisen tärkeää, että heti linjan aloittaessa, kun linjalla on uutuusarvoa ja sitä markkinoidaan voimakkaasti, myös vaihtoyhteydet Tuusulanväylän bussiliikenteeseen toimivat hyvin.
 - Hämeenlinnanväylä välillä Kannelmäki Kaivoksela, linja-autokaistat ja melusteet. Bussiliikenteen sujuvuudesta ja luotettavuudesta ruuhkautuvalla säteittäisellä väylällä on erittäin tärkeää huolehtia.
 - Hämeenlinnanväylä, Kuninkaantammen eritasoliittymä. Valtion tulee osaltaan luoda edellytykset kaupunkien maankäytön tiivistämiselle (kuten Kuninkaantammen kaupunginosan rakentaminen), mihin myös useissa valtion strategisissa asiakirjoissa kehoitetaan.
 - Kehä I:n ja Myllypurontien eritasoliittymä. Liittymän parantamisella saavutettavat liikenteen sujuvuushyödyt suhteessa kustannuksiin ovat seudun hankkeista parhaimmat. Myös liikenneturvallisuushyödyt ovat merkittävät.
 - Lahdenväylä, Koskelantien liittymä ja länsipuolen rampit. Itäpuolen rampit on jo toteutettu ja myös länsipuolen rampit on syytä toteuttaa suunnitelmien mukaisesti.
 - Lahdenväylä Jakomäen pohjoisosan kohdalla. Hanke on kaupungin puolelta osittain etenemässä mm. ylijäämämaiden sijoituksella.
 - Maanteiden meluntorjuntahankkeet. Valtion väylien meluntorjuntahankkeet ovat vuosi vuodelta siirtyneet eteenpäin. Patoutunut tarve liikennemelusta aiheutuvan haitan vähentämiseksi on huomattava. Kiireellisiä ovat mm. Kehä I Sepänmäen kohdalla, Lahdenväylä Jakomäen pohjoisosan kohdalla sekä Porvoonväylä Jakomäen kohdalla.
- Edellä esitettyjen hankkeiden toteutuksesta tulisi ehdottomasti saada varmuus hyvissä ajoin. Helsingin kaupunki osaltaan varautuu talousarviossaan ja - suunnitelmissaan yhteishankkeisiin sovittavan kustannusjaon mukaisesti.
- Edellä mainittujen lisäksi ELY-keskuksen tulisi varautua seuraavan kymmenvuotiskauden aikana ainakin seuraavien liikenteellisesti merkittävien hankkeiden käynnistämiseen:
- Kehä I/Itäväylän eritasoliittymä
 - Länsiväylän parantaminen ja Koivusaaren eritasoliittymä
 - Hakamäentien jatkeiden alustava yleissuunnitelma ja YVA.

Esittelijä

Uudenmaan ELY-keskus on lähettänyt Helsingin kaupungin käyttöön ja mahdollista lausuntoa varten Tienpidon ja liikenteen suunnitelman 2014–2017.

Mahdolliset lausunnot on pyydetty lähettämään 31.8.2013 mennessä, jolloin ne voidaan ottaa huomioon laadittaessa seuraavia suunnitelmia vuosille 2014 - 2017. Uudenmaan ELY-keskus on myöntänyt lisäaikaa lausuntojen antamiselle 30.9.2013 saakka.

Suunnitelmat löytyvät Internet-osoitteesta: www.ely-keskus.fi/liikenne
>Valitse alue: Uusimaa.

Lausuntopyyntö on liitteenä 1, suunnitelma liitteenä 2 ja ylläpidon hankkeet liitteenä 3.

Suunnitelman sisällöstä

Tienpito rahoitetaan pääosin valtion talousarviosta. Uudenmaan ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuuri -vastuualueelle on osoitettu määrärahat perusväylänpitoon ja joukkoliikennepalveluihin. Uudenmaan ELY-keskus toimii Uudellamaalla, mutta hoitaa liikenne- ja infrastruktuuriasioita myös Kanta- ja Päijät-Hämeen alueella. Liikennevastuualueeseen kuuluu 48 kuntaa ja 1,9 miljoonaa asukasta.

Uudenmaan ELY-keskuksen perusväylänpidon noin 100 miljoonan euron vuosittaisesta rahoituksesta tieverkon hoito, käyttö ja ylläpito vievät valtaosan, noin 90 prosenttia. Tieverkon isojen kehittämisinvestointien toteutuksesta päätetään erikseen eduskunnassa, ja niiden rakentamisen toteuttaa liikennevirasto hankkeille vuosittain kohdistettavalla rahoituksella.

MAL (maankäyttö, asuminen, liikenne) -aiesopimusmenettelyn edistämiseksi valtio rahoittaa pieniä kustannustehokkaita liikenneverkon kehittämistoimia tällä hallituskaudella vuosina 2014 - 2015 yhteensä 30 milj. eurolla edellyttäen, että kunnat rahoittavat toimia samalla osuudella. Rahoitus on siten koko maassa 60 milj. euroa, josta 30 milj. euroa kohdistuu Helsingin seudulle (valtion osuus 15 milj. euroa). Toimenpiteet suunnataan niin, että ne parantavat joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn edellytyksiä.

Hallituksen liikennepoliittisen selonteon mukaan seuraavalla hallituskaudella jatketaan kaupunkiseutujen pienten liikenneinfrastruktuuri-toimien rahoitusta. Valtion osuus Helsingin seudulla on yhteensä 20 milj. euroa vuodessa.

Koko perusväylänpidon rahoitus vuonna 2014 on 108,8 milj. euroa. Peruskunnossapidon (hoito ja käyttö) rahoitustaso on 2014 - 2016 noin

39 - 43 milj. euron tasolla, kun taas ylläpidossa (korjaus) rahoitustaso laskee noin 51 milj. eurosta noin 45 milj. euron tasolle. Tienverkon toimintakunto ja liikennöitävyys varmistetaan erityisesti keskeisellä väyläverkolla. Rahoitusta kohdistetaan siltojen peruskorjauksiin sekä tierakenteen parantamista vaativiin kohteisiin. Teemaohjelmiin / MAL-hankkeisiin käytetään suunnitelman mukaan 7,5 milj. euroa vuosina 2014 ja 2015. Erillisiä melusuojauskohteita ei ole ohjelmassa.

Investointihankkeista Helsingin alueelle sijoittuvat:

- Kehä I parantaminen, 35 milj. euroa (Kivikontien eritasoliittymän rakentaminen, lisäkaistojen toteutus välillä Espoon raja - Vihdintie sekä Hämeenlinnanväylän eritasoliittymän 1-vaiheen ramppijärjestelyjen toteuttaminen)

- Vihdintien (mt 120) parantaminen välillä Haaga - Kehä III, pysäkit ja bussikaistat, 1vaihe, 2 milj. euroa

- Helsingin ratapihan toiminnallinen parantaminen, 100 milj. euroa.

Uudenmaan ELY-keskuksen pyöräilyn ja kävelyn toimenpidesuunnitelman toimenpiteitä seurataan.

Liikenneturvallisuussuunnitelmassa painopiste on kuntienkasvatus-, valistus- ja tiedotustyön tukemisessa.

Suunnitelmakaudella päättyy yli puolet linja-autoliikenteen liikennöintisopimuksista Ely-keskuksen alueella. Kilpailutukseen ovat tulossa mm. Nurmijärven ja Porvoon joukkoliikennepalvelujen järjestäminen.

Suunnitelmalla tieverkon toimintakunto ja kestävyys pystytään varmistamaan keskeisellä erityisesti väyläverkolla, mutta kuljetusten toimivuudelle asetetuista pitkän aikavälin tavoitteista jäädään. Suunnitelma ei sisällä alueellista kilpailukykyä ja elinvoimaa merkittävästi tukevia hankkeita. Alueellisen kilpailukyvyn ja ilmastonmuutoksen kannalta tavoiteltavista vaikutuksista jäädään.

Saadut lausunnot

Asiasta on pyydetty yleisten töiden lautakunnan, kaupunkisuunnittelulautakunnan sekä talous- ja suunnittelukeskuksen lausunnot. Lausunnot ovat päätöshistoriassa.

Lausunnoissa on kiinnitetty huomiota tienpidon niukkaan rahoitustasoon pääkaupunkiseudulla sekä Helsingin alueen tieverkkoinvestointien myöhäiseen ajoitukseen. Lisäksi lausunnoissa on tuotu esiin jo kaupungin aikaisempina vuosina esille nostamia keskeisiä yhteissuunnitteluhankkeita, joille tulisi varata rahoitusta.

23.09.2013

Ryj/1

Esittelijän kannanotot

Esittelijä viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että tienpidon niukka rahoitustaso sekä yhteishankkeiden hidas eteneminen ovat edelleen ongelmina aikaisempien vuosien tapaan. Lausunnolla oleva suunnitelma ei myöskään ole omiaan vahvistamaan alueellista kilpailukykyä ja toimivuutta, kun niitä tukevia hankkeita ei ole sisällytetty suunnitelmaan.

Valtion mukaantulo yhdyskuntarakenteen kehittämisen kannalta merkittävien kaupungin väyläinvestointien rahoitukseen on välttämätöntä. Investointihankkeiden ajoituksen ja rahoituksen suunnittelussa on niin kaupungin kuin valtionkin puolella tarpeen ulottaa tarkastelua entistä pitemmälle aikajänteelle.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kirje
- 2 Tienpidon ja liikenteen suunnitelma 2014 - 2017
- 3 Ylläpidon hankkeet suunnitelmakaudella 2014 - 2017

Otteet

Ote

Uudenmaan ELY-keskus

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu

Tiedoksi; Muutoksenhaku: Muutoksenhakukielto, valmistelu

Ksv
HKR

Päätöshistoria

Talous- ja suunnittelukeskus 3.9.2013

HEL 2013-008615 T 08 00 01

Talous- ja suunnittelukeskus toteaa, että Uudenmaan ELY -keskuksen liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualueen tienpidon ja liikenteen keskeiset linjaukset on koottu tienpidon ja liikenteen suunnitelmaan 2014-2017. Uudenmaan ELY -keskuksen perusväylänpidon vuosittaisesta rahoituksesta tieverkon kunnossapito (hoito ja käyttö) ja

ylläpito (korjaus) vievät valtaosan. Lisäksi tienpidon ja liikenteen suunnitelmalla (TLS -suunnitelma) tuetaan kestävästi liikuttamisen tavoitteita kohdentamalla perusväylänpidon resursseja aiempaa enemmän jalankulun, pyöräilyn ja joukkoliikenteen toimintaedellytysten parantamiseen.

ELY -keskuksen toimesta toteutettavilla liikenneväylien parantamisinvestoinneilla ei pystytä merkittävästi vaikuttamaan kuljetusten toimivuudelle asetettuihin pitkän aikavälin tavoitteisiin. Myöskään alueellista kilpailukykyä ja elinvoimaa merkittävästi tukevia hankkeita ei TLS -suunnitelmaan sisälly. Siten TLS -suunnitelmassa esitetyillä toimilla ei juurikaan voida vastata MAL -aiesopimuksen tarkoituksena olleisiin Helsingin seudun toimivuuden ja kilpailukyyn vahvistamisen tavoitteisiin. Alueellisen kilpailukyyn ja toimivuuden vahvistaminen nousee esille myös Helsingin kaupungin strategiaohjelmassa 2013-2016 asetetuissa Suomen yritysmyönteisimpään kaupunkiin ja kaupunkirakenteen eheytymiseen liittyvissä tavoitteissa. Tässä keskeisellä sijalla ovat kaupungin sisäisesti ja seudullisesti keskeisten työpaikka-alueiden ja palveluiden saavutettavuuden parantaminen. TLS -suunnitelman tukemat kestävästi liikuttamisen tavoitteet ovat myös Helsingin kaupungin strategiaohjelman 2013–2016 mukaisia.

Talous- ja suunnittelukeskuksen mielestä tienpitoon osoitettavien varojen niukkuus ei vastaa Uudenmaan ELY -keskuksen toiminta-alueen tienpidon tarpeita. Alueen osuus koko maan liikennesuoritteesta (30 %) on huomattavasti suurempi kuin tienpitoon osoitettu rahoitus (20 %).

Uudenmaan ELY -keskuksen suunnitelmakaudelle 2014–2017 ohjelmoidut Helsingin alueelle sijoittuvat investointihankkeet ovat tarpeellisia ja kiireellisiä. Tienpidon ja liikenteen suunnitelmaan sisältyvät hankkeet Helsingissä ovat ELY -keskuksen ja kaupungin yhteishankkeita, joiden kustannusjaosta on sovittu hankekohtaisesti voimassa olevan kustannusjakomenettelyn periaatteiden pohjalta.

TLS -suunnitelmaan sisältyvän Kehä I:n Kivikontien eritasoliittymän rakentaminen on tarkoitus käynnistää katu- ja meluestejärjestelyillä vuonna 2013 ja muilta osin näillä näkymin 2014. Hanke on merkittävä myös joukkoliikenteen näkökulmasta. Kehä I:n lisäkaistojen toteutus välillä Espoon raja Vihdintie sekä Hämeenlinnanväylän eritasoliittymän I-vaihe on alustavan aikataulun mukaan suunniteltu alkavan vuonna 2016. Kehä I on pääkaupunkiseudun pahimmin ruuhkautuva ja erittäin onnettomuusaltis maantie. Kehä I:n kehittäminen myös jatkossa on koko seudun liikennejärjestelmän näkökulmasta erittäin tärkeää.

MAL -aiesopimuksen mukaisten pienten kustannustehokkaiden hankkeiden (KUHA -hankkeet) osalta Helsinkiin sijoittuvista hankkeista ELY -keskuksen TLS -suunnitelmassa on mainittu ainoastaan Vihdintien parantaminen välillä Haaga-Kehä III, I-vaihe (aloitus vuosina 2014–2015). Hanke on tärkeä erityisesti Vihdintien bussiliikenteen sujuvuuden kannalta. Talous- ja suunnittelukeskus pitää tärkeänä, että nk. KUHA -hankeohjelman mukainen pienten kustannustehokkaiden hankkeiden toteuttamisohjelma tarkistetaan ohjelmoinnin ja suunnittelun osalta viivytyksittä, jotta se voidaan toteuttaa tavoiteaikataulun mukaisesti.

Useita tärkeitä maantieverkolle tehtäviä kaupungin ja valtion yhteisiä parantamishankkeita puuttuu esitetystä TLS -suunnitelmasta. Talous- ja suunnittelukeskus toteaa, että valtioneuvoston liikennepoliittisen selonteon 2012 mukainen voimakas panostus raideliikenteen kehittämiseen ei kevennä tieverkon kehittämistarpeita ainakaan lyhyellä aikavälillä.

Seuraavat hankkeet, joita ELY -keskuksen tienpidon ja liikenteen suunnitelmaan ei sisälly, tulisi käynnistää suunnitelmakaudella 2014-2017:

- Jokeri 2: Tuusulanväylän ja Yhdyskunnantien vaihtopysäkit
- Hämeenlinnanväylä välillä Kannelmäki Kaivoksela, linja-autokaistat ja melusteet
- Kehä I:n ja Myllypurontien eritasoliittymä
- Hämeenlinnanväylä, Kuninkaantammen eritasoliittymä
- Lahdenväylä, Koskelantien liittymä ja länsipuolen rampit
- Maanteiden meluntorjuntahankkeet. Kiireellisiä ovat mm. Kehä I Sepänmäen kohdalla, Porvoonväylä Jakomäen kohdalla ja Lahdenväylä Jakomäen pohjoisosan kohdalla

Edellä esitettyjen lisäksi ELY -keskuksen tulisi varautua seuraavan 10 -vuotiskauden aikana ainakin seuraavien, liikenteellisesti merkittävien hankkeiden käynnistämiseen:

- Kehä I / Itäväylän eritasoliittymä
- Länsiväylän parantaminen ja Koivusaaren eritasoliittymä
- Hakamäentien jatkeiden alustava yleissuunnitelma ja YVA

Talous- ja suunnittelukeskuksen mielestä edellä esitettyjen hankkeiden toteutuksesta tulisi ehdottomasti saada varmuus hyvissä ajoin. Helsingin kaupunki osaltaan varautuu talousarviossaan ja -suunnitelmissaan yhteishankkeisiin sovittavan kustannusjaon mukaisesti.

Talous- ja suunnittelukeskus ei pidä oikeana Uudenmaan ELY -keskuksen viime aikoina käyttämää tapaa, jossa kuntien edellytetään yhä enenevässä määrin osallistuvan tiehankkeiden rahoitukseen. Voimassa olevan työnjaon mukaan valtio vastaa yleisten teiden parantamishankkeiden rahoituksesta ja kunnat katujen ja kaavateiden rahoituksesta. Maankäytön kehittäminen yhdyskuntarakenteen kannalta tiiviisti ja keskeisten yhteyksien varteen on kestävän yhdyskuntarakenteen kehittämisen kannalta johtava periaate, johon valtio on mm. MAL -aiesopimuksessa sitoutunut. Valtion tulee omalta osaltaan luoda edellytykset kaupunkien maankäytön tiivistämiselle (esim. Kuninkaantammi ja Myllypuro) varmistamalla liikennehankkeiden valtionrahoitus.

Liikennepolitiikan pitkän aikavälin linjaukset korostavat kansallista kilpailukykyä ja hyvinvointia vastuullisella liikenteellä. Elinkeinoelämän edellytykset kilpailukykyiseen toimintaan ja jokaisen kansalaisen mahdollisuus toimivaan arkeen voidaan parhaiten saavuttaa panostamalla tienpidossa toimiin, joilla kehitetään ja eheytetään seudullisten liikennejärjestelmäsuunnitelmien ja MAL -aiesopimuksen mukaisesti Helsingin seudun liikennejärjestelmän toimivuutta ja turvallisuutta. Pääkaupunkiseudun osuutta koko maan tieverkon rahoituksesta tulee lisätä, jotta päivittäinen liikennöitävyys ja alueen elinvoima turvataan ja siten edistetään kansantaloudellisesti merkittävän työssäkäyntialueen kehittymistä.

Lisätiedot

Saara Kanto, projekti-insinööri, puhelin: 310 25531
saara.kanto(a)hel.fi

Yleisten töiden lautakunta 27.08.2013 § 343

HEL 2013-008615 T 08 00 01

Päätös

Yleisten töiden lautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tienpidon ja liikenteen suunnitelmassa 2014 – 2017 esitetyt tienpidon keskeiset linjaukset ovat oikeansuuntaiset. Pääpaino on rakennetun tiestön hoidossa ja ylläpidossa tieverkon toimintakunnon ja liikennöitävyyden varmistamiseksi. Jalankulun, pyöräilyn ja joukkoliikenteen toimintaedellytysten parantaminen liikennejärjestelmää kehitettäessä on tärkeää kestävän liikkumisen tavoitteiden kannalta. Seudullinen yhteistyö maankäytön, asumisen, liikenteen (MAL) tarpeiden yhteensovittamisessa on nostettu vahvasti esiin, mikä korostaa

tienpidon ja liikenteen suunnitelman olevan osa seudullista kehittämisstrategiaa.

Ongelmaksi suunnitelman hyvien tavoitteiden saavuttamiselle muodostuu tienpidon rahoitustaso. Tienpitoon osoitettavien varojen niukkuus ei vastaa Uudenmaan ELY-keskuksen toiminta-alueen tienpidon tarpeita. Alueen osuus koko maan liikennesuoritteesta (30 %) on huomattavasti suurempi kuin tienpitoon osoitettu rahoitus (20 %).

Rahoituksen pysyessä lähes nykyisellään on tieverkon liikennöitävyyden pitäminen nykytasolla erittäin haastavaa kehittämisestä puhumattakaan. Pääkaupunkiseudun osuutta koko maan tieverkon rahoituksesta tulee lisätä, jotta päivittäinen liikennöitävyys turvataan ja seudun hankkeita voidaan ottaa mukaan tuleviin tienpidon ja liikenteen suunnitelmiin. Tavoiteasettelun perusteella erityisesti jalankulun, pyöräilyn, joukkoliikenteen, liikenneympäristön ja meluntorjunnan parantamisen resursseja tulee lisätä nykyisestä tasosta. Valtioneuvoston liikennepoliittisen selonteon 2012 mukainen voimakas panostus raideliikenteen kehittämiseen ei kevennä tieverkon kehittämistarpeita ainakaan lyhyellä aikavälillä.

Uudenmaan ELY-keskuksen omat investointihankkeet eivät sisällä hankkeita Helsingin alueelle lukuun ottamatta Vihdintien pysäkki- ja bussikaistaparannuksia.

ELY-keskuksen alueella käynnistyvistä isoista tieverkkoinvestoinneista 2014 - 2017 Helsingin alueelle sijoittuu Kehä I:n parantaminen, johon kuuluvan Kivikontien eritasoliittymän toteutuksen Helsinki käynnistää vuonna 2013 katu- ja meluestejärjestelyjen osalta. Katu- ja meluestejärjestelyt liittyvät jo rakenteilla oleviin uusiin Kivikon asuinkortteleihin.

Toinen, myös Helsinkiin kohdistuva hankeryhmä on metropolialueen pienet kustannustehokkaat hankkeet, joilla on tarkoitus parantaa erityisesti joukkoliikenteen, jalankulun ja pyöräilyn edellytyksiä. Tämä nk. KUHA -hankeohjelma (valtion osuus 15 miljoonaa euroa) tulee tarkistaa ohjelmoinnin ja suunnittelun osalta viivytyksittä, jotta se voidaan toteuttaa tavoiteaikataulun mukaisesti.

Tienpidon ja liikenteen suunnitelmaan sisältyvät hankkeet Helsingissä ovat ELY-keskuksen ja kaupungin yhteishankkeita, joiden kustannusjaosta on sovittu hankekohtaisesti voimassa olevan kustannusjakomenettelyn periaatteiden pohjalta. KUHA-hankkeiden osalta lähtökohtana liikennepoliittisen selonteon mukaisesti on, että kunnat rahoittavat ohjelmasta puolet.

Tieverkon isojen kehittämisinvestointien toteutus on riippuvainen valtion budjettirahoituksesta, joten hankkeiden täsmällinen ohjelmointi

23.09.2013

Ryj/1

ja aikataulutaminen on toistaiseksi avoin. Kaupunki osaltaan varautuu talousarviossaan yhteishankkeisiin sovittavan kustannusjaon mukaisesti.

Esittelijä

osastopäällikkö
Osmo Torvinen

Lisätiedot

Juha Väätäinen, projektinjohtaja, puhelin: 310 38547
juha.vaatainen(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 20.08.2013 § 255

HEL 2013-008615 T 08 00 01

Päätös

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti antaa asiasta kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon.

Lausunto

Uudenmaan ELY-keskuksen suunnitelmakaudelle 2014 - 2017 ohjelmoidut Helsingin alueelle sijoittuvat investointihankkeet ovat kaupunkisuunnittelulautakunnan mielestä tarpeellisia ja kiireellisiä. Hankkeista kuitenkin puuttuu useita sellaisia maantieverkolle tehtäviä kaupungin ja valtion yhteisiä parantamishankkeita, jotka olisi tarkoituksenmukaista toteuttaa lähivuosina.

Erityisesti joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn edistämisen sekä kestävän yhdyskuntarakenteen mahdollistavien maantieverkon hankkeiden toteuttamiseen tarvitaan lähivuosina Helsingin alueella enemmän rahoitusta. Valtion yhä niukemmat rahoitusmahdollisuudet aiheuttavat sen, että useat liikennejärjestelmän kannalta välttämättömät maantieverkon investoinnit uhkaavat jäädä toteutumatta tai siirtyvät pitkälle tulevaisuuteen. Tämä aiheuttaa välittömien vaikutusten lisäksi suurta epävarmuutta koko seudun maankäytön ja liikenteen suunnitelmia tehtäessä. Valtion investointiohjelmia tulisi tehdä pidemmällä aikajänteellä.

Liikennepoliittiseen selontekoon sisältyvien, hallituskaudella (- 2015) käynnistettävien, hankkeiden luettelosta Kehä I:n Kivikontien eritasoliittymän rakentaminen käynnistyy kaupungin rahoittamana meluntorjunnan osalta 2013 ja muilta osin näillä näkymin 2014. Hanke on merkittävä myös joukkoliikenteen edistämisen näkökulmasta. Kehä I:n lisäkaistojen toteutus välillä Espoon raja Vihdintie sekä Hämeenlinnanväylän eritasoliittymän I-vaihe alkavat näillä näkymin 2015 - 2016 . Kehä I on pääkaupunkiseudun pahimmin ruuhkautuva ja

erittäin onnettomuusaltis maantie. Kehä I:n kehittäminen myös jatkossa on koko seudun liikennejärjestelmän näkökulmasta erittäin tärkeää. Myös Itäväylän ja Myllypuron liittymien parantaminen valtion ja kaupungin yhteistyönä tulisi toteuttaa heti, kun se on taloudellisesti mahdollista.

MAL-aiesopimuksen mukaisten ns. KUHA-hankkeiden rahoitus antaa paremmat edellytykset pienten kustannustehokkaiden liikennehankkeiden etenemiselle. On erittäin hyvä, että näillä hankkeilla parannetaan erityisesti joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn olosuhteita. MAL-rahoitus on kuitenkin jäämässä Helsingin osalta niin vähäiseksi, että suurin osa Helsingin alueen hankkeista jää vähintään seuraavalle hallituskaudelle.

KUHA-toteuttamisohjelman 2013 - 2016 Helsinkiin sijoittuvista hankkeista ELY-keskuksen tienpidon ja liikenteen suunnitelmassa 2014 - 2017 on mainittu ainoastaan Vihdintien parantaminen välillä Haaga-Kehä III, I-vaihe (aloitus vuosina 2014 - 2015). Hanke on erittäin kannatettava, koska sillä parannetaan erityisesti bussiliikenteen sujuvuutta Vihdintien suunnassa. Muutkin valtion maanteille sijoittuvat yhteisesti laaditun KUHA-toteuttamisohjelman hankkeet tulisi mainita myös tienpidon ja liikenteen suunnitelman investointihankkeissa, vaikkei kustannusjakoa kaupungin kanssa olisi sovittu.

Seuraavat maanteille sijoittuvat hankkeet, joita ELY-keskuksen tienpidon ja liikenteen suunnitelmaan ei sisälly, tulisi käynnistää suunnitelmakaudella 2014 - 2017:

- Jokeri 2: Tuusulanväylän/Yhdyskunnantien vaihtopysäkit. Linja aloittaa liikennöinnin syksyllä 2015 ja linjan houkuttelevuuden kannalta on ensiarvoisen tärkeää, että heti linjan aloittaessa, kun linjalla on uutuusarvoa ja sitä markkinoidaan voimakkaasti, myös vaihtoyhteydet Tuusulanväylän bussiliikenteeseen toimivat hyvin.
- Hämeenlinnanväylä välillä Kannelmäki Kaivoksela, linja-autokaistat ja meluesteet. Bussiliikenteen sujuvuudesta ja luotettavuudesta ruuhkautuvalla säteittäisellä väylällä on erittäin tärkeää huolehtia.
- Hämeenlinnanväylä, Kuninkaantammen eritasoliittymä. Valtion tulee osaltaan luoda edellytykset kaupunkien maankäytön tiivistämiselle (kuten Kuninkaantammen kaupunginosan rakentaminen), mihin myös useissa valtion strategisissa asiakirjoissa kehoitetaan.

- Kehä I:n ja Myllypurontien eritasoliittymä. Liittymän parantamisella saavutettavat liikenteen sujuvuushyödyt suhteessa kustannuksiin ovat seudun hankkeista parhaimmat. Myös liikenneturvallisuushyödyt ovat merkittävät.
- Länsiväylän parantaminen ja Koivusaaren eritasoliittymä.
- Maanteiden meluntorjuntahankkeet. Valtion väylien meluntorjuntahankkeet ovat vuosi vuodelta siirtyneet eteenpäin. Patoutunut tarve liikennemelusta aiheutuvan haitan vähentämiseksi on huomattava. Kiireellisiä ovat mm. Kehä I Sepänmäen kohdalla ja Porvoonväylä Jakomäen kohdalla.

Valtion tieverkolle sijoittuvissa hankkeissa on havaittavissa kehitys, jossa suunnittelu-, rakennus- ja jopa ylläpitokustannuksia siirretään yhä enemmän kunnille. Tämä on kaupunkisuunnittelulautakunnan näkemyksestä huolestuttavaa. Jatkossakin tulisi noudattaa maantielakiin pohjautuvia yhteisesti sovittuja suosituksia maanteiden tienpidon kustannusjaosta.

Valtion osallistuminen ns. kaupungin maankäytöstä johtuvien hankkeiden kustannuksiin on jatkossa erittäin perusteltua. Tällaisia hankkeita ovat esimerkiksi Hämeenlinnanväylän Kuninkaantammen eritasoliittymä ja Länsiväylän Koivusaaren eritasoliittymä. Maankäytön kehittäminen yhdyskuntarakenteen kannalta tiiviisti ja keskeisten yhteyksien varten on kestävä ja yhdyskuntarakenteen kehittämisen kannalta johtava periaate, johon valtiokin useissa strategioissaan on sitoutunut. Kaikki liikenne aiheutuu maankäytöstä. Liikennettä syntyy vähemmän, mikäli uusi maankäyttö sijoitetaan tiiviisti olemassa olevaan rakenteeseen. Jos esimerkiksi Koivusaaren sijasta uusi maankäyttö sijoitettaisiin kauemmaksi Helsingin keskustasta kehyskuntiin, olisi syntyvä liikennesuorite selvästi suurempi ja valtion väyliä enemmän kuormittava sekä suurempia investointeja edellyttävä. Valtion tulisi ohjata kuntia sijoittamaan maankäyttö keskeisesti, kuten Kuninkaantammessa ja Koivusaarella tehdään. Maankäytön sijoittamisesta keskeisesti ja koko yhteiskunnan kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla ei tule rangaista kuntaa epäämällä valtion osuus väylille tarvittaviin investointeihin.

Esittelijä

liikennesuunnittelupäällikkö
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Heikki Palomäki, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37312
heikki.palomaki(a)hel.fi